

תפ"ח 33723/02/16 - מדינת ישראל נגד ש

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפ"ח 33723-02-16 מדינת ישראל נ' ש
לפני: כב' הנשיא אברהם טל - אב"ד
כב' השופטת זהבה בוסתן
כב' השופטת דנה מרשק מרום
המאשימה
נגד
הנאשם
ש ש
מדינת ישראל

החלטה

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו ניסיון לרצח לפי סעיף 305 (1) לחוק העונשין.

מעובדות כתב האישום עולה כי הנאשם התגורר בשכונת למתלון, ביניהם קיימת היכרות רבת שנים והם נמצאו בקשר חברי על בסיס יום יומי.

ביום 25.1.16, בשעה 09:00, הבחין הנאשם במתלון מחוץ לביתו ואמר לו שבכוונתו לבוא אליו לשתות עמו קפה והמתלון השיב לנאשם כי הוא מוזמן לביתו. בהמשך יצא המתלון מביתו ושב אליו בשעה 11:00. כשהנאשם הבחין במתלון אמר לו שיבוא אליו עוד מעט. בסמוך לאחר מכן, דפק הנאשם בדלת ביתו של המתלון והמתלון הזמין אותו להיכנס לביתו. הנאשם נכנס לבית המתלון עם סכין ורובה ציידים ומיד עם היכנסו לבית, ניגש למתלון, ירה לעברו חץ אך לא הצליח לפגוע בו. בתגובה לכך, קם המתלון ממקום מושבו ושאל את הנאשם מדוע ירה עליו חץ והנאשם השיב "באתי להרוג אותך". המתלון ביקש מהנאשם לעזוב את ביתו אך הנאשם נותר במקומו והוציא סכין מאחורי גבו, התקדם למתלון וניסה לדקור אותו מספר פעמים. בתגובה לכך, הגן המתלון על גופו באמצעות ידיו ובשלב מסוים אף אחז את להב הסכין בידו. מיד לאחר מכן שחרר הנאשם את להב הסכין מידו של המתלון ואמר לו: "לא יעזור לך כלום, אני הורג אותך ומתאבד". בשלב זה הצליח המתלון להתרחק מהנאשם ויצא מביתו. הנאשם רדף אחריו והמשיך לנסות לדקור אותו בגופו מספר פעמים, והצליח לדקור את המתלון מספר רב של דקירות בכל חלקי גופו מלפנים, בחזה, בבטן ובגב. הנאשם, אשר הבחין כי המתלון מדמם, אמר לו כי הוא הולך להתאבד ועזב את המקום. מיד לאחר מכן, הלך המתלון לבית שכנו, שם התמוטט והובהל לבית החולים במצב אנוש, כשנשקפת סכנה לחייו.

2. ביום 8.3.16 הוגשה לבית המשפט חוות דעת פסיכיאטרית ממנה עלה כי הנאשם סובל ממצב פסיכוטי פרנואידיאלי, ככל הנראה על רקע סכיזופרניה כרונית. במצבו הנפשי הנוכחי הוא לא מסוגל לעקוב אחר הליכי המשפט ולהבין את מהות האשמה והעונש ולקבל סעד משפטי מסוגורו, ולפיכך אינו כשיר לעמוד לדין. עוד נקבע בחוות הדעת כי בעת ביצוע העבירה המיוחסת לו היה הנאשם שרוי במצב

פסיכוכי חריף, פעל בהשפעת מחשבות שווא והפרעות בתפישה, לא היה מסוגל באותה עת להבחין בין טוב לרע ובין מותר לאסור ביחס למעשהו, ולכן לא אחראי למעשה. כמו כן נקבע בחוות הדעת כי במצבו הנפשי הנוכחי זקוק הנאשם להמשך טיפול אנטיפסיכוכי בתנאי מחלקה פסיכיאטרית סגורה.

3. ביום 10.4.16 קבע בית המשפט (כב' השופט אברהם טל - נשיא והשופטים מיכל ברנט וד"ר שמואל בורנשטיין), בהסכמת ב"כ הצדדים, ולאחר שב"כ הנאשם הודה כי קיימות ראיות לכאורה לעבירה המיוחסת לנאשם (לרבות עדות המתלונן ועדות הנאשם), כי ההליכים כנגד הנאשם מופסקים בהתאם להוראות סעיף 170 לחוק סדר הדין הפלילי, תשמ"ב-1982, והורה על אשפוזו של הנאשם עד להחלטה אחרת.

4. עתה עלינו לקבוע את תקופת האשפוז המרבית לנאשם.

5. לעניין אורך תקופת האשפוז - קובע סעיף 15ד(1) (1) לחוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א-1991 (להלן: "החוק") כי בית המשפט יורה בצו על תקופת האשפוז או הטיפול המרפאתי המירבי לפי הוראות פסקאות (2 ו-3) (להלן: "תקופת האשפוז או הטיפול המירבית").

באשר לתקופת האשפוז המירבית תוקן לאחרונה החוק בתיקון מס' 9 (ס"ח תשע"ו מס' 2559 מיום 28.6.16 בעמוד 947) ונקבע כי תקופת האשפוז המרבית היא תקופת המאסר הקבועה לעבירה.

כיום סעיף 15 (1ד) (2) לחוק מורה כי:

"תקופת האשפוז או הטיפול המרבית תהיה תקופת המאסר המרבית; לעניין זה, "תקופת המאסר המרבית" -

(א) תקופת המאסר הקבועה בחוק לעבירה כאמור בסעיף קטן (א1) או (ב), לפי העניין, ואם הועמד הנאשם לדין לפני בית משפט שלום לפי סעיף 51(א)(1)(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד - 1984 - שבע שנים;

(ב)"

סעיף 15 (1ד) (א2) לחוק מסמיך את בית המשפט במקרים חריגים לקבוע תקופת אשפוז מרבית קצרה יותר מתקופת המאסר המרבית, וזאת בתנאי שמעשה העבירה בוצע בנסיבות מקילות במיוחד, ומטעמים מיוחדים שירשמו:

"על אף האמור בפסקה (2)(א) ו-(ב), שוכנע בית המשפט כי מעשה העבירה בוצע בנסיבות מקילות במיוחד, רשאי הוא, במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים שירשמו, להורות בצו כי תקופת האשפוז או הטיפול המרבית תהיה קצרה מתקופת המאסר המרבית;"

נעיר כי אמנם עשויה להתעורר השאלה האם תיקון 9 מהווה משום שינוי בהוראות החוק או שמא מדובר בתיקון המבהיר את המצב המשפטי הקיים, אולם נראה כי שאלה זו אינה מתעוררת ככל שמדובר בהליכים משפטיים שטרם הסתיימו אף אם הם מתייחסים לעבירות שבוצעו בטרם התיקון. בכל מקרה, בנסיבות המקרה שלפנינו, סבורים אנו כי בין לפי המצב טרם התיקון ובין לאחריו התוצאה הסופית אינה משתנה. יתר על כן, כבר הבענו את דעתנו כי בהתחשב בכך כי בכל הנוגע למצב המשפטי שקדם לתיקון, ניתנו החלטות שונות ואף סותרות, מדובר בתיקון מבהיר (ראה ע"פ (מרכז) 6663-09-15 מדינת ישראל נ' פלוני (20.9.16)).

6. תקופת המאסר המרבית לעבירה שיוחסה לנאשם בכתב האישום היא 20 שנה וב"כ המאשימה מבקשת לקבוע את תקופת המאסר המרבית כתקופת האשפוז המרבית. לטענתה, כאשר עסקינן בעבירה חמורה של המתה או ניסיון המתה לא יעלה על הדעת לנקוט בפרשנות מקלה לגבי המונח "תקופת המאסר המרבית", יהא מצבו הרפואי של הנאשם אשר יהא. בכל מקרה עניינו של הנאשם יובא בפני ועדה פסיכיאטרית מיוחדת, שתתכנס כל אימת שהנאשם יגיש בקשה ולכל הפחות אחת לחצי שנה ובהינתן שמצבו הנפשי ישתפר הוא יוכל להגיש בקשה לצאת לחופשות או להשתחרר מהאשפוז. על פי הפסיקה ככל שהעבירה חמורה יותר, תקופת האשפוז ובחינת המצב הרפואי צריכה להיות ארוכה יותר.

7. ב"כ הנאשם מבקש לקבוע תקופה מרבית קצרה יותר שלא תעלה על 5 שנים. לטענתו, חל הסייג הקבוע בסעיף 15(ד1)(א2) לחוק כיוון שמתקיימים בענין זה נסיבות חריגות. הנאשם, על פי חוות הדעת הפסיכיאטרית, היה חולה מאד בעת ביצוע המעשה ולא ידע להבחין בין טוב לרע. לנאשם אין עבר פלילי, הוא שיתף פעולה בחקירה, הודה במיוחס לו והיכה על חטא. תקופת אשפוז כמשך תקופת העונש המירבית הקבועה לעבירה, היא ארוכה ובלתי מידתית בנסיבות העניין.

8. לאחר ששמענו את טענות הצדדים אנו סבורים כי המקרה שבפנינו אינו נכנס לגדר החריג הקבוע בסעיף 15(ד1)(א2) לחוק. ראשית, אין המדובר במעשה עבירה שבוצע בנסיבות מקלות במיוחד. עובדות המקרה מעידות על היפוכו של דבר, ו"מזלו הטוב" של המתלונן שיחק לו כשהנאשם לא הצליח לממש את כוונתו.

די בטעם זה בלבד כדי לקבוע כי עניינו של הנאשם אינו נכנס לגדר החריג.

יתרה מכך, מעיון בחוות הדעת שהונחה בפנינו עולה כי בעבר כבר סבל הנאשם מאירוע פסיכוטי, אותו תאר באזני הפסיכיאטר: "אני לא הייתי אני התחלתי להיות אגרסיבי בצורה מטורפת, לקחו אותי לכלא, שם אמרו לי שאני צריך אשפוז פסיכיאטרי".

בהתייחס למצבו הנפשי עובר לביצוע המעשה תיאר הנאשם כי השינוי במצבו החל כשנה קודם למעשה, כאשר טרם מעצרו הוא לא ישן במשך שבוע שלם וראה מביתו את המתלונן "מדבר עם אחותו, עושה תנועות, הם דיברו על סמי אונס". מחוות הדעת עולה כי במהלך אשפוזו, לאחר ביצוע המעשה, המשיך הנאשם להביע מחשבות שווא של יחס ורדיפה ודווח על הפרעות בתפישה. למרות טיפול אנטיפסיכוטי שקיבל הוא המשיך להביע את אותה מערכת דלזיונולית ודיבר על כך שנאלץ לתקוף את שכנו כדי להציל בחורות מאונס משום שרשויות החוק לא נכנסות למאבק נגד יוצרים ומשתמשים בסמי אונס.

בבדיקתו על ידי ד"ר שליאפנקוב, עורכת חוות הדעת הפסיכיאטרית, המשיך הנאשם להביע מחשבות שווא של יחס ורדיפה ובהתייחסו למתלונן אמר כי "הוא בן אדם אפל, יש הרבה אנשים אפלים...".

9. בנסיבות אלה, כאשר העבירה בוצעה כפועל יוצא ממחלת הנפש של הנאשם, ומדובר בעבירה חמורה שאך בנס לא הסתיימה בהמתת המתלונן, איננו סבורים כי יש מקום לקבוע תקופת אשפוז קצרה מתקופה המאסר המירבית. אנו ערים לתקופה המירבית הארוכה, יחד עם זאת אין משמעות הדבר כי דלת החופש סגורה בפני הנאשם ואם ישתפר מצבו, יוכלו תמיד גורמי הטיפול הפסיכיאטריים והוועדה הפסיכיאטרית להמליץ ולהורות על שחרורו מהאשפוז.

10. לאור האמור אנו קובעים כי הנאשם יהיה מאושפז מכוח סעיף 15(א) לחוק, ותקופת האשפוז המירבית היא בת עשרים שנה.

מנהל המחלקה בו יאושפז הנאשם והפסיכיאטר המחוזי יודיעו לפמ"מ ולסנגוריה הציבורית על כל בקשה שיגיש הנאשם בקשר לאשפוזו.

ניתנה היום, ד' כסלו תשע"ז (4 דצמבר 2016) במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.

דנה מרשק מרום, שופטת

זהבה בוסתן, שופטת

**אברהם טל, נשיא
אב"ד**